

FILIPSTADS
KOMMUN

Barn- och Utbildning

Kvalitetsredovisning

Förskoleverksamheten

Verksamhetsåret 2018/19

Annika Axelsson
Verksamhetschef

Innehåll

	sid
1. Sammanfattning av året	3
2. Underlag och rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet	5
3. Måluppfyllelse utifrån Läroplanen (Lpfö-98)	5
3.1. Utveckling och lärande	5
3.2. Normer och värden	8
3.3. Barns inflytande	9
3.4. Förskola och hem	9
3.5. Övergång och samverkan	10
4. Utvecklingsområden	11

1. Sammanfattning av året

Leken är grunden för barns utveckling och lärande. Barn söker och erövrar kunskap genom lek.

I leken tillsammans med andra barn och närvarande stödjande vuxna grundläggs respekten för mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar som ska leda fram till ansvarstagande vuxna som deltar aktivt i samhällslivet.

Under läsåret 2018/19 har det funnits 11 förskolor i kommunen (29 dagavd. samt 1 avd helg/natt).

Personalen har bestått av 3,0 tjänst/avdelning, 2 förskollärare och 1 barnskötare. Under året har i genomsnitt 26 (av 58) förskollärartjänster varit besatta med obehöriga.

Det har varit fortsatt svårt att rekrytera vikarier. Utbildningen i Karlstad har 6 studerande från Filipstad.

Under det gångna året så har efterfrågan på småbarnsplatser ökat ytterligare. I oktober 2018 var 56 % av samtliga inskrivna barn i förskolan under 3,5 år. Statsbidraget för mindre barngrupper (15 barn på en småbarnsavdelning, 18 barn i en grupp med äldre barn) har sökts och erhållits men eftersom barngrupperna i Filipstad i snitt är 18 barn /avdelning och fler vissa månader så blir kommunen återbetalningsskyldig för en del av det erhållna bidraget.

Genomströmningen av barn i förskolegrupperna främst i tätorten har fortsatt även detta läsår. Grupperna på många förskolor ändrades kontinuerligt vilket har medfört att personalen arbetar mycket tid med gruppsammanhållning och att barnen ska känna sig trygga.

Antalet barn med annat modersmål har fortsatt att vara högt (strax under 50%) främst i tätorten vilket påverkat arbetssättet i förskolan. Mera av tecken och bilder används för att man ska kunna förstå varandra. Även i kontakten med vårdnadshavare.

Antalet barn med annat modersmål varierar kraftigt mellan olika förskolor. En segregation har uppstått i tätorten där några förskolor har 20-30% barn med annat modersmål medan andra har 60-70%.

Språkpraktikanter främst med arabiska som modersmål har funnits på några förskolor. När praktiktiden har tagit slut så har några av praktikanterna fått anställning som språkstöd med hjälp av nystartsbidrag. De personerna är mycket uppskattade bland övrig personal som uttrycker i sina utvärderingar att de aldrig skulle kunna klara sig utan det stödet. Förutom att de kan samtala med många barn på deras hemspråk och vara en länk mellan ordinarie förskolepersonal och barnen så är de även till stor hjälp och tolkar i föräldrakontakter. Språkstödet är mycket viktigt och gör stor skillnad. Modersmåls lärare saknas i förskolan.

Förskolan lägger grunden till det livslånga lärandet därför är det viktigt att starten blir optimal för varje barn. Personalens uppgift är att i samverkan med barnen och deras vårdnadshavare skapa en verksamhet som varje barn längtar till och känner sig trygg i. Trygghet leder till glädje som i sin tur ger ett bra resultat i verksamheten.

Förskolan har positiv och engagerad personal vilket är grundläggande för ett bra resultat och det har vi i våra verksamheter enligt nöjda föräldrar och barn.

Arbetet i många barngrupper upplevs som tungt av personalen vilket delvis beror på heterogeniteten i barngrupperna men också på att det saknas många legitimerade förskollärare. Tyngden på de legitimerade förskollärarna är särskilt stor då det enligt läroplanen vilar ett speciellt ansvar på dem. Ett ansvar som från 2019 07 01 blev ytterligare tyngre i och med förskolans reviderade läroplan. Det har visat sig omöjligt att avsätta tillräckligt med tid för planering och dokumentation eftersom alla tre på en avdelning behövs i barngruppen hela tiden. Det är en utmaning som vi inte har klarat av att lösa under året. Gemensam planering och reflektion är en förutsättning i arbetslaget för att öka måluppfyllelsen och för att verksamhetens kvalitet ska utvecklas positivt.

Även detta år har en stor kompetensutvecklingsinsats genomförts med hjälp av statsbidrag. Vi har fortsatt med vårt fokusområde, språk och kommunikation, ett flerårigt utvecklingsområde. Området innefattar även flerspråkighet. Kompetensutvecklingen har varit mycket uppskattad. Det har fortsatt varit stora svårigheter att rekrytera vikarier vilket skapar stress hos ordinarie personal och oro i barngrupperna när inte ordinarie personal har varit på plats.

Förskolans läs, skriv och språkutvecklare (2X25% tjänst) har genomfört intern fortbildning, "Läsluft" för personalen. Det fortsätter tills all personal i förskolan har genomgått utbildningen. De har också gjort en språkkartläggning ute på förskolorna. Det vore önskvärt att det fanns ekonomiska möjligheter att utöka tjänsten så att det finns tid för handledning av personal. Det är särskilt viktigt då det är stor brist på utbildade förskollärare och närmare hälften av alla barn (i tätorten) är barn med annat modersmål som har stora brister i språket.

Miljön såväl inom som utomhus har stor betydelse för resultatet.

"Inomhusmiljöprojektet" som pågått i flera år har resulterat i renare och mer lättstädade miljöer. Projektet har slutförts på Bullerbyn under året och påbörjats på Storbron. Bristande underhåll i utomhusmiljön på flera förskolor märks alltmer. Farliga utslitna lekredskap har tagits bort men ej ersatts av nya. En upprustning behöver ske. I tre år har förskolans investeringsbudget planerats att användas för ändamålet men även det här året har pengarna gått till arbetsmiljöåtgärder som tex ljudabsorbenter och utrustning av nya lokaler. Tidigare bekostades anpassning av lokaler av Fastighetsavdelningen. Det är inte tillfredställande att pengar som ska komma barnen tillgodo satsas på lokaler år efter år.

Förskolans dokumentationsverktyg SCM (smart classroom manager) har varit igång i snart två år men det används fortfarande inte av all personal. Förutom dokumentation av verksamheten så ska det fungera som kommunikationsverktyg med föräldrar där de kan ta del av verksamheten, barnens utvecklingsprocess och förmedla information.

"SCM" har upplevts svårjobbat bland personalen och det har varit litet intresse från föräldrarna att ta del av den information om verksamheten som läggs ut där.

Den årliga föräldraenkäten genomfördes på samma sätt som förra året. I samband med "öppet hus" på förskolorna under våren gavs möjligheten att svara via datorer som fanns på plats. Det fanns även möjlighet att svara hemifrån som tidigare. Svarsfrekvensen var ojämn mellan olika förskolor och totalt sett fortsatt låg, 35%.

Utifrån de som svarat på föräldraenkäten och utvecklingssamtalen och den dagliga kontakten så kan vi utläsa att föräldrarna är fortsatt nöjda.

Barnen är glada och trygga och trivas på förskolan enligt barnen själva, föräldrarna och personalen.

2. Underlag och rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet

Det systematiska kvalitetsarbetet utgår från förskoleverksamhetens "pedagogiska årshjul". Den pedagogiska planeringen beskriver hur man ska arbeta med läroplanens mål utifrån de förutsättningar som finns, barnens intresse, de initiativ som barnen tar och de områden som verksamheten ser behov av att fokusera på. Verksamhetens pedagogiska planering ska följas upp kontinuerligt, för att utvärderas varje år i juni. Vid utvärderingen bedöms resultat och genomförande i förhållande till de uppsatta målen i den pedagogiska planeringen.

Därefter vidtar en analys av resultatet vilken ligger till grund för kartläggningen inför kommande års utvecklingsbehov.

Trygghet och samverkan med hemmet utvärderas årligen i en föräldraenkät samt vid utvecklingssamtalen.

Barnenkät lämnas till alla blivande sexåringar för att ge dem möjlighet att uttrycka sina synpunkter på sin tid i verksamheten. Barnintervjuer med barn från 3 års ålder genomförs. Barn och föräldrars synpunkter är viktiga redskap för personalens fortsatta arbete i verksamheten.

3. Måluppfyllelse utifrån Läroplanen Lpfö-98 (rev.2016)

Förskolans läroplan innehåller mål att sträva mot och riktlinjer.

- Utveckling och lärande (strävansmål)
- Normer och värden (strävansmål)
- Barns inflytande (strävansmål)
- Förskola och hem (riktlinjer)
- Övergång och samverkan (riktlinjer)

Nedan följer en redovisning av måluppfyllelse (utifrån personalens bedömning) av utvalda mål och riktlinjer samt personalens kommentarer.

3.1. Utveckling och lärande

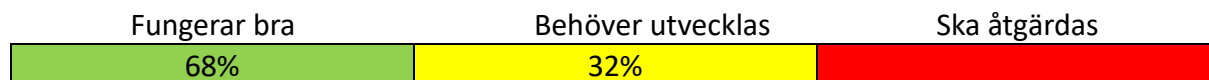
Fungerar bra	Behöver utvecklas	Ska åtgärdas
64%	28%	8%

Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer.

Kommentarer:

I de flesta barngrupperna har vi barn från olika kulturer. Vi behöver arbeta mera med andra kulturer.

Personalen efterfrågar mer kunskap om andra kulturer och traditioner.

Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler.

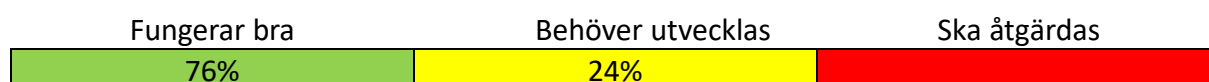
Kommentarer:

Ett ständigt pågående arbete.

Svårt att räkna till, för stora barngrupper för att kunna nå högre måluppfyllelse.

Svårare och kräver mera tid med barn med annat modersmål.

Vi behöver tydliggöra för barnen vilken roll de har när konflikter uppstår, diskutera alternativ så att de framöver tillägnar sig strategier för att själva kunna lösa konflikter.

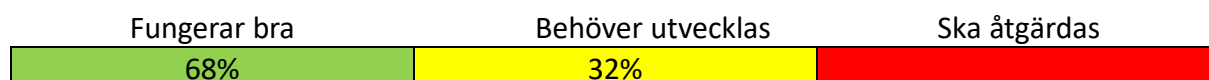

Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande.

Kommentarer:

Behöver fokusera mer på hälsa och välbefinnande. Ha mer utevistelse i olika miljöer, mer rörelse.

Krävs mer planeringstid för att strukturera upp verksamheten.

Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra.

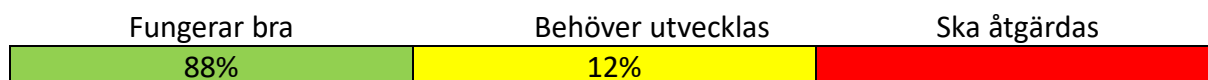
Kommentarer:

Arbetar mot det här målet dagligen.

Tillgång till språkstöd är en förutsättning för att barn med annat modersmål ska ha en möjlighet att tillägna sig det som står i målen.

Vi behöver hitta strategier för hur vi ska stötta barn som har annat modersmål.

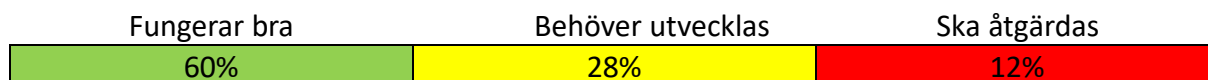
Många barn är "språksvaga" och behöver ges bättre möjligheter till språkutrymme, det är svårt i stora barngrupper. Behöver utveckla leka med ord, argumentera och ställa frågor.

Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner.

Kommentarer:

Vissa barn har fått upp intresset för skriftspråket. Andra barn måste vi väcka intresset hos genom att bygga upp en språkinspirerande miljö som lockar.

Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar intresse för bilder, texter och olika medier samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa.

Kommentarer:

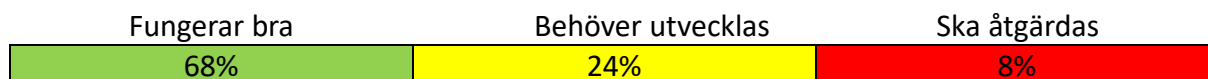
Personalen efterfrågar fortbildning för olika digitala verktyg. Fortsätta utveckla arbetet med Ipad och IT.

Flera olika medier behöver användas i verksamheten, till exempel foto och film.

Behöver lägga mera fokus på det här målet och hitta strategier och metoder för arbetet.

Efterfrågar fortbildning, hur man jobbar med barn med annat modersmål. Behöver åtkomst till appar för lärande.

Ska arbeta mera med tolkning av texter inte minst med tanke på barn med annat modersmål och deras ordförståelse.

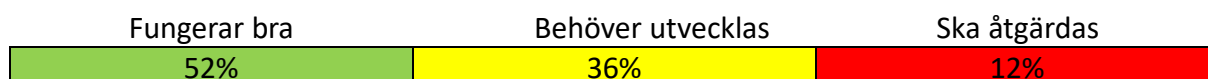
Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra.

Kommentarer:

Ett område som intresserar barnen. Personalen efterfrågar fortbildning inom området.

Fokusera mera på arbetet med hållbar utveckling och vad vi kan göra för att hjälpa varandra i samhället. Hur kan vi rädda vår natur för kommande generationer?

Mer planerad verksamhet utomhus. Behöver vara "extra" konkret när man jobbar med barn med annat modersmål.

Mål: Förskolan ska sträva mot att varje barn som har ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

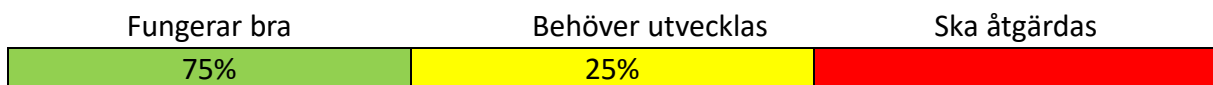
Kommentarer:

Ett av de svåraste målen. Barngrupperna är för stora och det är många olika språk i dem.

Personalen är medveten men har svårt att stötta alla barn med annat modersmål. De visar intresse för barnens modersmål genom att till exempel barnen talar om vad ordet heter på deras språk och personalen lär dem vad det heter på svenska.

Svårt att tillgodose när inte personalen har kunskaper om andra kulturer och inte pratar språket. Tillgång till språkstöd är en förutsättning för att barn med annat modersmål ska ha möjlighet att tillägna sig det som står i målen. En förskola samarbetar med biblioteket och har sagostunder på barnens modersmål vilket är mycket uppskattat. Finns det möjlighet för flera förskolor?

3.2 Normer och värden

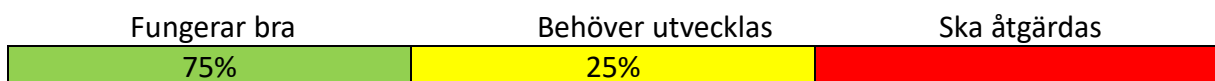

Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar.

Kommentarer:

Arbetas med ständigt.

Enorma utmaningar i de stora barngrupperna.

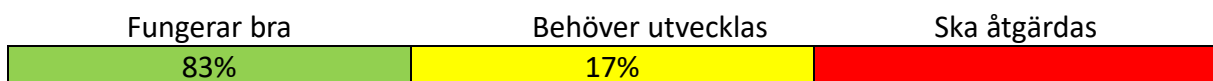

Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra.

Kommentarer:

Arbetas med ständigt.

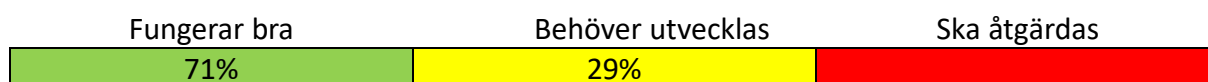
Större svårigheter i stora barngrupper.

Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Kommentar:

Fokuserar på likheter istället för olikheter.

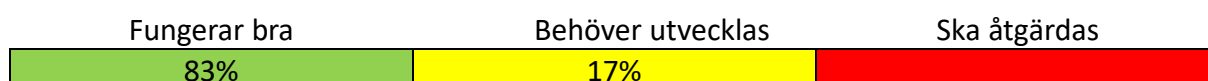

Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

Kommentarer:

Ständigt pågående arbete som behöver utvecklas. Personalen ska vara goda förebilder. Arbeta vidare med respekt och omsorg om varandra, leksaker, djur och natur.

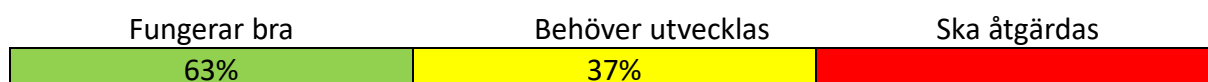
3.3 Barns inflytande

Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation.

Kommentarer:

Bli bättre på att observera barnen och fånga upp deras intresse. Mindre barngrupper för att barn ska kunna få den tid de behöver med den vuxne.

Mål: Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolans miljö.

Kommentarer:

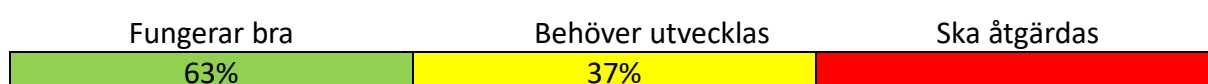
Det är ett ständigt pågående arbete, särskilt intensivt med 1-2 åringar. Behövs tid och kunskap hos personalen kring hur man arbetar med små barn.

Mindre barngrupper för att varje barn ska kunna få tiden och hjälp av den vuxne att bli medveten om och förstå konsekvenser av sitt handlande.

Svårjobb i stora oroliga barngrupper med splittrade barn.

Behöver förtydliga med bilder om hur vi värnar om förskolans miljö.

3.4 Förskola och hem

Riktlinje: Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka i förskolan.

Kommentarer:

Missnöje bland personalen med dokumentationsverktyget SCM. Många är "dåliga" på att använda SCM.

Behöver få föräldrarna mer nyfikna på vår verksamhet så att vi kan få med deras synpunkter och idéer. (SCM, utvecklingssamtal)

Fokusera mer på vårdnadshavarna och vara tydligare med vad dom kan vara med och påverka och därigenom bli mer delaktiga.

Det är många utbildade bland personalen som inte har rätt förståelse och kunskap för att möta vårdnadshavare.

Svarsfrekvensen på föräldraenkäten låg på 35%.

Fungerar bra	Behöver utvecklas	Ska åtgärdas
79%	17%	4%

Riktlinje: Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande.

Kommentarer:

Jobba med att förtydliga läroplanen för vårdnadshavare. Det är tex inte lätt att förstå vad matematik är för en 1-2 åring är.

3.5 Övergång och samverkan

Fungerar bra	Behöver utvecklas	Ska åtgärdas
82%	18%	

Riktlinje: Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande.

Kommentarer:

Överlämningen om varje enskilt barn fungerar bra.

Behöver utveckla och överföra hur förskolan har jobbat runt olika ämnen. Hur förskolan lagt grunden som skolan sedan kan bygga vidare på.

Fungerar bra	Behöver utvecklas	Ska åtgärdas
82%	18%	

Riktlinje: Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar från förskolan till förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Kommentarer:

Det finns en överlämningsplan sedan många år som beskriver hur en överlämning ska ske. Sedan 2 år används Skolverkets överlämningsblankett för alla barn.

Fungerar bra	Behöver utvecklas	Ska åtgärdas
91%	9%	

Riktlinje: Vid övergångar särskilt uppmärksamma barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling.

Kommentar: Sedan 2 år används Skolverkets kompletterande blankett för barn som behöver särskilt stöd.

4. Utvecklingsområden

För att öka måloppfyllelsen behöver utvecklingsarbeten starta inom nedanstående områden.

- *Öka kunskapen om andra kulturer*
- *Öka kunskapen om hur man jobbar med olika medier*
- *Öka kunskapen om hållbar utveckling och naturens kretslopp*
- *Förtydliga läroplanen för vårdnadshavare*